

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 11

BESIGHEIDSTUDIES V2

JUNIE 2024

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur voordat die vrae beantwoord word.

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings en dek TWEE hoofonderwerpe.

AFDELING A: VERPLIGTEND

AFDELING B: Bestaan uit DRIE vrae.

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae in hierdie afdeling.

AFDELING C: Bestaan uit TWEE vrae.

Beantwoord enige EEN van die twee vrae in hierdie afdeling.

2. Lees die instruksies vir elke vraag aandagtig deur en neem deeglik kennis van wat vereis word.

Let daarop dat SLEGS die eerste TWEE vrae in AFDELING B en die EERSTE vraag in AFDELING C nagesien sal word.

3. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is. GEEN punte sal toegeken word vir antwoorde wat verkeerd genommer is NIE.
4. Behalwe waar ander instruksies gegee word, moet antwoorde in volsinne wees.
5. Gebruik die puntetoekenning en aard van elke vraag om die lengte en diepte van 'n antwoord te bepaal.
6. Gebruik die tabel hieronder as 'n riglyn vir punte- en tydtoekenning wanneer jy elke vraag beantwoord.

AFDELING	VRAAG	PUNTE	TYD (minute)
A: Objektiewe tipe vrae VERPLIGTEND	1	30	20
B: DRIE direkte/indirekte tipe vrae KEUSE: Beantwoord enige TWEE.	2	40	70
	3	40	
	4	40	
C: TWEE opsteltipe vrae KEUSE: Beantwoord enige EEN.	5	40	30
	6	40	
TOTAAL		150	120

7. Begin die antwoord op ELKE vraag op 'n NUWE bladsy, bv. VRAAG 1 – nuwe bladsy, VRAAG 2 – nuwe bladsy.
8. Jy mag 'n nie-programmeerbare sakrekenaar gebruik.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1**

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.1.6 D.

1.1.1 Prins en Koningin Bpk. het beperkte aanspreeklikheid. Hierdie vorm van eienaarskap staan bekend as ...

- A privaat maatskappy.
- B vennootskap.
- C nie-winsgewende maatskappy.
- D publieke maatskappy.

1.1.2 Besighede gebruik ... denke wanneer nuwe denkpatrone toegepas word op ou situasies.

- A roetine
- B kreatiewe
- C konvensionele
- D induktiewe

1.1.3 Besighede pas die beginsel(s) van ... toe deur te reageer op kliënte se versoeke.

- A professionaliteit
- B etiek
- C kliëntediens
- D professionalisme en etiek

1.1.4 Tembi MSB Bpk. is 'n voorbeeld van 'n ...

- A publieke maatskappy.
- B privaat maatskappy.
- C maatskappy in staatsbesit.
- D nie-winsgewende maatskappy.

1.1.5 Die ... teorie stel voor dat aksies goed of sleg is, afhangende van die uitkoms daarvan.

- A algemene welsyn benadering
- B konsekwensiële
- C regte benadering
- D goeie en slegte besluite

(5 x 2) (10)

- 1.2 Voltooi die volgende stellings deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

Kennisgewing van inlywing; franchisegewer; kragveldanalise; Slegte; nominale groeptegniek; Goeie; aflegging; Prospektus; werkloosheid; franchisenemer
---

- 1.2.1 ... verwys na 'n skriftelike uitnodiging aan die publiek wat aandele/sekuriteite in ruil vir geld aanbied.
- 1.2.2 Siphon is die reg gegee om die handelsmerk van KFC vir 'n bepaalde tydperk te gebruik in ruil vir gereelde betalings. Siphon is die ...
- 1.2.3 Die ... as 'n probleemoplossingstegniek lys en assesseeer kragte vir en teen 'n voorgestelde verandering.
- 1.2.4 Peppa Bpk. het Michael se dienskontrak beëindig weens nuwe tegnologie. Hierdie is 'n voorbeeld van ...
- 1.2.5 'n ... besluit is in ooreenstemming met voldoende inligting wat ooreenstem met die maatskappy se waardes en etiese beginsels.

(5 x 2) (10)

- 1.3 Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by 'n term in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–J) langs die vraagnommers (1.3.1 tot 1.3.5) in die ANTWOORDEBOEK neer bv. 1.3.6 K.

KOLOM A	KOLOM B
1.3.1 Roetine denke	A 'n skielike en potensieel ramspoedige gebeurtenis
1.3.2 Sperdatums	B 'n persentasie van verkope of 'n vaste fooi betaal op gereelde intervalle deur die franchisenemer
1.3.3 Tantieme	C 'n skielike en onbeduidende gebeurtenis
1.3.4 Sekondêre aanbod	D aandele wat deur 'n maatskappy verkoop word wat reeds 'n aanvanklike aanbod gemaak het
1.3.5 Krisis	E 'n persentasie van verkope of 'n vaste fooi betaal op gereelde intervalle deur die franchisegewer
	F die vroegste tyd of datum wat voltooide werk ingedien moet word
	G die gebruik van gevestigde patrone en gewoontes in die denkproses
	H die laaste tyd of datum wat voltooide werk ingedien moet word
	I aandele wat vir die eerste keer deur 'n maatskappy uitgereik word
	J die gebruik van oorspronklike metodes in die denkproses

(5 x 2) (10)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B:

Beantwoord ENIGE TWEE vrae in hierdie afdeling.

LET WEL: Dui die VRAAGNOMMER van elke vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op ELKE vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 2 op 'n NUWE bladsy, VRAAG 3 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 2: BESIGHEIDSGELEENTHEDE

- 2.1. Noem enige VIER aspekte wat in 'n prospektus ingesluit moet word. (4)
- 2.2. Omskryf die prosedure vir die stigting van maatskappye. (6)
- 2.3. Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

REGSOPLOSSINGS (RO)

Mpho, Gift en Emily is ervare prokureurs, wat besluit het om hul kundigheid te kombineer om 'n regsvennootskap te vorm. Die vorming van die vennootskap was maklik met minimale regsprosedures. Mpho, Gift en Emily het teenstrydige standpunte oor bemarkingstrategieë. Deur hul hulpbronne saam te voeg, kan hulle bekostig om in beter kantoorfasiliteite, wettige sagteware en bemarkingsinisiatiewe te belê.

- 2.3.1 Haal enige DRIE voordele van 'n vennootskap uit die scenario hierbo aan. (3)
- 2.3.2 Verduidelik die kenmerke van 'n vennootskap. (6)
- 2.4 Verduidelik die redes waarom entrepreneurs kan besluit om 'n bestaande besigheid te koop. (6)
- 2.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

MAZELLA EIENDOMME (ME)

Mazella Eiendomme (ME) besit eiendomme regoor die land. Besighede kontrakteer met ME en betaal hulle elke maand vir die gebruik van 'n eiendom vir 'n bepaalde tydperk.

- 2.5.1 Identifiseer die vorm van verkryging wat ME gebruik. Motiveer jou antwoord deur aan te haal vanuit die scenario hierbo. (3)

Gebruik die tabel hieronder as 'n riglyn om VRAAG 2.5.1 te beantwoord.

VORM VAN VERKRYGING	MOTIVERING
1.	

- 2.5.2 Verduidelik die voordele van die vorm van verkryging geïdentifiseer in VRAAG 2.5.1. (6)
- 2.6 Adviseer besighede oor die kontraktuele implikasies van 'n franchise. (6)

[40]

VRAAG 3: BESIGHEIDSROLLE

- 3.1 Noem enige VIER interne oorsake van verandering. (4)
- 3.2 Brei uit oor die betekenis van *kreatiewe denke*. (4)
- 3.3 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

TLALETSO KASTE (TK)

Die bestuur van Tlaletso Kaste wil die kwaliteit van hul kombuisontwerpe verbeter. Hulle het besluit om nuwe kombuiseenhede te ontwerp wat hulle in staat sal stel om wêreldwyd mee te ding. Hulle het kundiges versoek om idees te genereer oor hoe om hul ontwerpe te verbeter om die behoeftes van hul kliënte te bevredig.

- 3.3.1 Identifiseer die probleemoplossingstegniek wat TK in die scenario hierbo gebruik. (2)
- 3.3.2 Verduidelik aan die bestuur van TK hoe die probleemoplossingstegniek wat in VRAAG 3.3.1 geïdentifiseer is, toegepas kan word. (6)
- 3.4 Verduidelik die voordele van kreatiewe denke in die werkplek. (4)
- 3.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

WENDY VERVAARDIGERS (WV)

Wendy Vervaardigers spesialiseer in die produksie van parfuum. WV bevorder 'n positiewe beeld vir hul besigheid deur werknemers billike lone te betaal. WV besoedel die omgewing deur giftige afval in die riviere te gooi. Hulle behandel ook alle werknemers gelyk.

- 3.5.1 Haal TWEE maniere aan uit die scenario hierbo waarop MV hul besigheidspraktyke op 'n professionele, verantwoordelike en etiese wyse uitgevoer het. (2)
- 3.5.2 Bespreek enige ander maniere waarop besighede op 'n professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe wyse bedryf kan word. (6)
- 3.6 Verduidelik die voordele van etiese sake-ondernemings. (6)
- 3.7 Beveel maniere aan waarop besighede 'n omgewing kan skep wat kreatiewe denke stimuleer. (6)

[40]

VRAAG 4: DIVERSE ONDERWERPE**BESIGHEIDSGELEENTHEDE**

- 4.1 Noem enige TWEE aspekte wat in die Memorandum van Inkorporasie ingesluit moet word. (2)
- 4.2 Omskryf die verskil tussen 'n privaat maatskappy en 'n maatskappy met persoonlike aanspreeklikheid. (4)
- 4.3 Verduidelik die kenmerke van 'n eenmansaak. (6)
- 4.4 Bespreek die impak van uitkontraktering. (4)
- 4.5 Adviseer besighede oor die kontraktuele implikasies van uitkontraktering. (4)

BESIGHEIDSROLLE

- 4.6 Noem VIER eksterne oorsake van verandering. (4)
- 4.7 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

MOJA MAJESTY (MM)

Moja Majesty (MM) vervaardig verskillende soorte klere. MM bly op hoogte van nuwe tegnologie, prosesse en ontwikkelings om te verseker dat hulle 'n mededingende voordeel het. Herstrukturering en verandering in die ekonomie het dit gelei tot baie afleggings in MM.

- 4.7.1 Identifiseer TWEE groot veranderinge vanuit die scenario hierbo wat besighede en mense moet hanteer. Motiveer jou antwoord deur aan te haal uit die scenario hierbo. (6)

Gebruik die tabel hieronder as 'n RIGLYN om VRAAG 4.7.1 te beantwoord.

GROOT VERANDERINGE	MOTIVERINGS
1.	
2.	

- 4.7.2 Verduidelik strategieë wat besighede kan gebruik om regstellende aksie te hanteer. (6)
- 4.8 Stel maniere voor hoe besighede krisis in die werkplek kan hanteer. (4)

[40]**TOTAAL AFDELING B: 80**

AFDELING C:

Beantwoord EEN vraag in hierdie afdeling.

LET WEL: Dui die VRAAGNOMMER van die vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op ELKE vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 5 op 'n NUWE bladsy OF VRAAG 6 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 5: BESIGHEIDSGELEENTHEDE (VOORDELE VAN 'N MAATSKAPPY BO ANDER ONDERNEMINGSVORME)

Entrepreneurs moet aan sekere wetlike vereistes voldoen wanneer hulle hul maatskappye benoem. Om 'n openbare maatskappy te wees, kan handelsmerkherkenning verbeter en meer sakevennote lok. Daar is baie voordele van die stigting van 'n maatskappy teenoor ander ondernemingsvorme. Baie entrepreneurs staan egter steeds uitdagings in die gesig wanneer hulle hul eie maatskappye begin.

Skryf 'n opstel oor vorme van eienaarskap waarby jy die volgende aspekte insluit:

- Omskryf die wetlike vereistes vir die naam van 'n maatskappy.
- Verduidelik die impak van 'n publieke maatskappy.
- Bespreek die voordele van die stigting van 'n maatskappy teenoor ander vorme van eienaarskap.
- Adviseer voornemende entrepreneurs oor die uitdagings van die stigting van 'n maatskappy teenoor ander vorme van eienaarskap.

[40]

VRAAG 6: BESIGHEIDSROLLE (STRES EN KRISISBESTUUR)

Besighede moet die impak wat stres op personeel kan meebring verstaan. Die oorsake van stres in die werkplek moet geïdentifiseer word. Die bestuur van stres in die werkplek is van kardinale belang vir die handhawing van produktiwiteit. Deur stresbestuursinisiatiewe te prioritiseer, kan besighede 'n gesonder werksomgewing skep waar werknemers gewaardeer, ondersteun en bemaagtig voel om op hul beste te presteer.

Skryf 'n opstel oor stres- en krisisbestuur waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Brei uit oor die betekenis van stres.
- Verduidelik die oorsake van stres in die werkplek.
- Bespreek die belangrikheid van streshantering in die werksomgewing.
- Beveel maniere aan waarop werknemers stres in die werkplek kan bestuur.

[40]

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 150